

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens septem Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine septimus, est de Oratione
... Septimus, & latissimus, de Beneficiis Ecclesiasticis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

De carentia censurae, irregularitatis, alterius vt impedimenti ad
beneficium requisita. punct. 8

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76561](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76561)

vel permutationem superior petmiserit. Neque enim recipiens beneficium obligatus est illud semper retinere, sed potest illud permutare, vel resignare, ut passim contingit. Ergo habens hanc voluntatem, cum beneficium suscipit, nihil iuri contrarium facit, tamen si unico die illud retinere proponat, sic Nauarr. lib. 3, consil. tit. de prebendis, conf. 24. num. 2. & sanch. lib. 7. de matr. disp. 45. n. 11. Valq. opusc. de benef. cap. 3. §. 3. dub. 1. in fine, Lellius dicit non esse peccatum mortale, lib. 2. c. 14. dub. 2. c. n. 136. Hucusque de beneficiis parochialibus susceptione: Sed quia sunt dignitates curam animarum habentes, aliaque beneficia simplicia.

12 Sexto dubitare poteris: an supradicta intentio recipiendi sacerdotium in beneficiis parochialibus, debeat adesse in receptione dignitatum, quibus animarum cura annexa est, ita ut si recipias aliquam ex his dignitatibus, non intendens promoveri, sed fructus percipere fraudulenter, tenearis & dignitatem dimittere, & fructus restituere, nulla expectata sententia; si voluntate mutata intra annum promotus non fueris? Videtur dicendum te esse obligatum, quia hae dignitates beneficiis parochialibus in iure equiparantur, maxime cum sit eadem ratio, sic Valq. opusc. de benef. cap. 3. §. 3. num. 31. Sed nihilominus contrarium non videtur impossibile, quia textus in cap. commissa, cap. licet canon. cap. ex eo de electione, in 6. solum loquuntur de beneficiis parochialibus: non igitur dignitates sub iis comprehenduntur, praecipue cum in cap. cum in cunctis, §. inferiora, de electione, tanquam distincta a reliquis beneficiis curatis apponuntur. Deinde quia in eo cap. cum in cunctis, & in concilio Trident. sess. 24. de reform. cap. 12, statuitur suscipiens has dignitates debere intra annum sacerdotio ordinari; aliis si admodum non fecerint, priuatur Ecclesia. At in cap. commissa, tum deo cap. licet canon. nulla praecedente mentione priuatur beneficium, qui intra annum non susceperint ordinem requisitum. Ergo non est eodem tenore de beneficiis parochialibus, ac de dignitatibus curam animarum habentibus procedendum; & ita tenet, aliis relatis, Garc. 3. p. de benef. c. 4. n. 20.

13 Septimo dubitabis de aliis beneficiis simplicibus, an inquam recipiens ea absque animo recipiendi ordinem factum eis annexum obligatus sit fructus percipere restituere, nulla expectata sententia? Aliqui affirmant, quia videtur esse eadem ratio, ac in beneficiis curatis; si quidem aequè fraudulenter illos recipis, ac recipis fructus beneficii curati, & cum omnibus obligatio assumendi ordinem annexa sit. Sic Iacob. de Graff. decis. casuum conscient. lib. 2. cap. 97. n. 55. Garcia, aliis relatis, 3. p. de benef. c. 4. n. 38.

Sed dicendum est te obligatum non esse hos fructus ante sententiam restituere: sic Nauarr. cap. 21. de orat. c. 51. & in sum. cap. 2. num. 118. Sanch. lib. 7. de matr. disp. 45. num. 13. Salas de legib. disp. 9. sect. 1. num. 15. Lellius lib. 2. cap. 34. num. 132. Gurier. lib. 2. canon. quaest. cap. 5. num. 24. Azor. 2. p. lib. 6. cap. 9. quaest. 3. & 7. Valquez opusc. de benef. cap. 3. §. 3. dub. 1. & alij plures apud ipsos. Ratio est; quia in dicto cap. commissa, solum de beneficiis parochialibus disponitur: non igitur ad simplicia parialis constitutio extendenda est, praecipue cum longe minor culpa inueniatur in receptione beneficiorum simplicium, quam curatorum. Adde his beneficiis simplicibus ordinem factum habentibus annexum, nempe canonicatus, dignitates, &c. imponitur poena prima medietatis fructuum, Secunda omnium, ac tandem beneficiorum. Ergo signum est ipso iure, & nulla expectata sententia nullam esse obligationem fructus restituere.

14 Octauo dubitabis qualem culpam committas beneficium simplex recipiens animo non ascendendi ad ordines, sed potius relinquendi statum clericalem, postquam aliquo tempore fructus beneficii perceperis? Qua in re omnibus competuum est, si beneficium ordinem annexum habet ex iure, constitutione, fundatione, aut consuetudine, te grauius peccatum si absque hac intentione beneficium accipias. Quia carens intentione obseruandi ius. At si beneficium nullum ordinem annexum habeat, qualia sunt in Hispania plurima praestimonialia, & capellaniae, & canonicatus Ecclesiarum collegiarum; quibus satisfacias, si in habitu clericali incedas, & officium diuinum recites, credo te non peccatum, tamen si voluntatem habeas non assumendi ordinem factum, cum nullo praecipue tenearis illos ordines factos assumere, sic Nauarr. cap. 2. §. num. 18. Graff. decis. casuum conscient. lib. 2. cap. 97. n. 55. Sanch. lib. 7. disp. 45. n. 17. Garc. 3. p. de benef. cap. 4. num. 41.

15 Maior dubitatio est, an pecces, si hoc beneficium accipias animo fruendi eius fructibus aliquo tempore, & post modum relinquendi transendo ad statum coniugium. Te peccare mortaliter affirmat Sotus lib. 10. de iust. q. 5. ar. 6. colum. 4. Toller. lib. 3. summa. cap. 13. num. 4. & lib. 5. c. 5. num. 5. Nauarr. miscell. de orat. 44. in nouis edit. num. 2. Mouentur, quia decipis Ecclesiam, quae tibi beneficium non conferret, si sciret cum hac intentione assumere. At Thom. Sanchez lib. 7. de matr. disp. 45. num. 19. solum agnoscit peccatum veniale in hac intentione, si voluntatem habeas beneficio inferendi, eiusque obligationibus satisfaciendi: consentit Lellius lib. 2. cap. 34. dub. 16. num.

132. ea inquam limitatione apposita, si studiorum causa, alioque sine honesto ducaris. Priorem partem sic probant; quia nullo iure naturali, neque positio recipiens beneficium obligatur in illo statu perseverare. Ergo non peccas grauius habens voluntatem non perseverandi. Quod autem culpam venialem in tali intentione committas probat ratio superior allata, quia aliquo modo Ecclesia decipitur, & quia beneficium ad sustentandum beneficium in statu clericali ordinatur.

16 Ceterum credendum probabilius per se nullam esse culpam in tali intentione. Quia nulla potest esse culpa, nisi ubi est alicuius praecipue violatio: at nullum est praecipuum posituum, nec naturale obligans beneficium ex susceptione beneficii ad perseverandum in statu clericali; imo potius à iure liber transitus ad nuptias beneficiis conceditur, modo beneficia relinquunt, cap. Ioannes, cap. diuersis fallacis, de clerico coniugato. Ergo nulla potest esse culpa non perseverandi in illo statu. Adde si aliqua esset culpa, grauis deberet esse. Quia relinquere statum clericalem grauis materia est. Neque in hac intentione Ecclesia decipitur, neque iuste est iniura, cum non intendas aliquid contra id, quod ab Ecclesia est dispositum: beneficium enim datur ad sustentandum beneficium in statu clericali, eo tempore, quo beneficium habetis, non tamen cum obligatione, ut semper beneficium retineat, & statum incomparabilem non accipiat. Sic Garcia 3. p. de benef. c. 4. n. 43. & clare indica Nauarr. cap. 21. de orat. n. 32.

PUNCTVM. VIII.

De carentia censuræ, irregularitatis, alteriusue impedimenti ad beneficium requisita.

- 1 Carentia censuræ, & irregularitatis, &c. requiritur.
- 2 Item carentia uxoris.
- 3 Apponitur quadam limitatio.
- 4 Ex Episcopi dispensatione aliqui affirmant coniugatum capax esse beneficiorum, Alij verus negant.
- 5 Item debet esse carentia bigamia. Sed an ex dispensatione Episcopi capax beneficiorum bigamus esse possit. Alij affirmant.
- 6 Probabilius est incapax esse, si bigamia propria, & interpretatiua sit.

1 Ceterum est excommunicatum excommunicatione interdicti, & suspensum, & interdictum inhabile esse beneficii recipiendi, ut latè dicimus tract. de excommunicatis, suspensis, & interdictis. Idemque dicendum est de irregularitate, ut in eodem tractatu notamus.

2 Præter supradictam carentiam, aliam habere debet, scilicet uxoris, vxorati namque beneficiorum sunt incapaces, ut tradunt omnes in cap. 2. de clerico coniugato, per textum ubi ubi inquit Pontifex. Prouideas attentius ne deinceps clericus coniugatus ad beneficia Ecclesiastica aut sacros ordines, vel administrationes Ecclesiasticas admittatur, nisi forte castitatem voverit perpetuam, & qui vnicam, & virginem habuisset uxorem. Ex quibus verbis constat, coniugatum non solum incapax esse beneficii recipiendi, sed etiam, cuiuscunque Ecclesiasticæ administrationis: sic relato Cætare de Graff. decis. 14. & 51. tenet Garcia 7. p. de benef. cap. 5. num. 3. Sanchez lib. 7. disp. 42. n. 12. Quod adeo verum est, ut regula de trienniali possessorio et flagitanti non possit, quia omnino est incapax sicut laicus beneficii acquirendi, & retinendi: Rebuff. de pacific. possess. n. 117. in fine. Ludouicus Gomez reg. de trienniali q. 6. §. sed breuiter, Sanch. lib. 7. de matr. disp. 42. num. 15.

3 Limitanda tamen est hæc doctrina ex supradicto textu ubi vxor confentiat, ut ad ordines ascendat, & ipsa si inuenis est religionem proficitur, vel si prorektor sit votum castitatis emittat; quia sic confentiente, & professionem emittente non est viro recusus ad coniugium. Et idem esset, quando vir legitimam diuortij causam haberet, posset tunc ordinibus insigni, & beneficium accipere: sic Sanchez n. 16.

4 Quod si inquiras, an ex Episcopi dispensatione capax coniugatus sit beneficii acquirendi? Affirmant plures, quos tenet Sanchez dicta disp. 42. n. 17. capax esse beneficii simplicis, locus curati, Mouentur ex c. Ioannes, de clerico coniugato, ubi suspicatur dispensari percipere posse beneficium. Deinde Episcopus dispensat cum homicida in beneficio simplici, & cum irregulari cap. ad audiendum, de homicidio, cap. Henricus, de clerico pugnante in duello, Item cum deposito, cap. Salomon, c. 3. disp. Ergo cum vxorato poterit dispensare.

Nihilominus veritas est solum Pontificem hanc dispensationem concedere posse, sic pleribus firmat Sanch. supra, num. 11. Garc. 7. p. de benef. cap. 5. Ratio videtur manifesta; quia ipsi Episcopus interdicitur conferre beneficia coniugatis, cap. 2. & cap. diuersis, de clerico coniugato; & si scierit ea conferre, spoliansi suar per superiorem. Ergo Episcopus non est datum ea conferre. Neque obstat textus in cap. Ioannes, supponens coniugatum habere beneficium; quia potest explicari ex dispensatione Pontificis. Minus obstat, quod Episcopus cum homicida.

homicida, deposito, & irregulari dispenfer in beneficio simpli...

Solum est dubium an ex dispensatione Episcopi possit ordines...

Nihilominus vetus existimo, non posse Episcopum neque in ordinibus minoribus, neque in beneficio simplici cum bigamo...

PUNCTUM IX.

De naturalitate, & consanguinitate pro aliquibus beneficiis requisita.

- 1 Ex legibus hispania, solum naturalibus horum regnorum beneficia concedi debent.
2 Explicatur quis sit naturalis.
3 Ex speciali statu alij alijs habiles excluduntur.
4 Si dicitur alius a designatis, an teneat collatio; sub distinctione respondetur.
5 An possit patronatus eligere ex consanguineis remotum, si testator solum dixit, eligat ex consanguineis quem capacem invenierit.
6 Si testator dixit, ut proximior eligatur, eligi debet proximior fundatoris, non vltimi capellani.
7 Quia si duo sint aequi propinqui, alius via masculina, alius feminina.
8 In aequali gradu consanguineus mariti preferendus est, cum ex bonis communibus vxor, & maritus capellaniam fundant.
9 Apponitur quadam limitatio.
10 Qualiter computatio proximitatis facienda est.
11 Beneficium relictum pro consanguineis, an illegitimis dispensatis, seu legitimis conferri possit & proponuntur aliqua certa.
12 Resolvitur questio, spectanda esse verba fundatoris.
13 Quo loco admittendus est spiritus, & illegitimis. Vltimus est esse admittendum deficiemibus legitimis.

Tamen si iure communi omnibus alijs habitibus vndeunque sint, beneficia conferri possunt, cap. ad decorem, de iur. iur. ibi Glossa verbo vndeunque, & Abbas n. 4. Tamen in nostro regno lege sancitum est, ne alius quam oriundus, siue naturalibus beneficia conferantur, vt habetur leg. 14. & alijs, tit. 3. l. 1. reposit. & de Gallia testatur Cosmas in premio pragmatice sanctionis, s. nam Ecclesiarum, verbo extorrum ad finem. Idemque alius pluribus regni est statutum, & merita, quia naturales diligentius inseruiunt, & cum maiori fructu, & Ecclesias dicant, non spoliant, secus exteri. Vt autem haec leges, & quales...

bet alia secularia statuta effectum habeant, debent a sancta sede approbari, quia alias eorum dispositio non tenet, vt pote in materia ecclesiastica, & contraria iuris communis dispositioni.

2 Quod si iniquitas, quis dicendus sit naturalis, seu oriundus ex regno Castellae, vt capax beneficii censeatur? Respondeo illum dici & solum qui in regno Castellae natus est, vel saltem eius pater, quia a naturalitate propria, vel paterna oriundus quis dicitur, vt ex Iason, in leg. huiusmodi, §. legatum ff. de legatu. l. 1. num. 18. docet Mandos, ad regul. Cancel. reg. 16. q. 40. & pluribus relatis Barbosa de potest. episcop. alleg. 4. n. 6.

3 Praeter naturalitatem sunt aliqua beneficia, quae ex eorum fundatione, institutione, statuto, consuetudine, aut privilegio consanguineis fundatoris, alijve certis personis debentur, vt alijs relatis docent Couar. reg. peccatum. 2. p. 87. n. 5. Gutierrez, conf. 2. n. 3. & l. 1. canon. q. c. 11. n. 37. Zenedo collect. 89. ad decret. Garcia 7. p. de benef. c. 15. a. n. 1.

4 Difficultas est, an si datur alijs a designatis teneat collatio? Distingendum est, si ob fauorem ipsorum designatorum sit designatio, vt censeatur facta quoties consanguineis fundatoris, vel oriundis ex aliquo loco beneficia designantur, collatio tenet, qm aliquis ex designatis non contradicit, sicuti tenet collatio beneficii iuris patronatus sibi pro patrono, dum patronus non contradicit, quia solum rescinditur vtraque collatio ob patroni, vel designatorum praedictum, Zenedo Curier. Garcia, & alij supra. Verum si non ob fauorem designatorum, sed ob ecclesiae, & beneficii respectum, vt melius, inquam, ecclesiae provideatur, & beneficii obligationibus fiat satis, certo generi personarum beneficia designantur, qualiter designantur canonicatus doctorales, & magistrales graduatis in aliqua Hispaniarum vniuersitate, tunc deficiente qualitate requisita beneficii collatio nulla est, tamen nullus alius qualificatus petat sibi conferri, quia non in fauorem ipsius, sed ecclesiae quae semper censeatur inuita, qualitas designatorum expostulata est, ideoque ad cuiusvis, etiam non qualificati, petitionem declarari nulla collatio potest, sic expresse Garcia 7. p. de benef. c. 15. a. n. 11.

5 Deinde dubitare potes, quis ex consanguineis censeatur designatus, cum testator dixit, vt patronus provideat semper vnum ex suis consanguineis si capax reperiat, an inquam ex vi huius clausulae possit patronus eligere, quem ex consanguineis maluerit, vel teneatur eligere propinquior?

Communis sententia est obligatum esse eligere propinquior, quia tunc intelligitur electio non voluntati patroni, sed eius iudicio, & arbitrio commissa, quod regulatum esse debet, ac proinde eligendus, quem fundator magis praesumitur diligere, qui est sibi propinquior: sic videtur tenere Garcia 7. p. de benef. c. 15. n. 17. Gutierrez, lib. 1. canon. quest. c. 15. n. 38. & conf. 26. n. 11. Perez de Lara de annuer. & capellan. lib. 2. cap. 2. a. n. 7.

Ceterum non videtur probabilitate catere, posse patronum eligere, quem ex consanguineis maluerit. Quia eius voluntati videtur commissa electio, iuxta leg. vnum ex familia, §. si de Falcidia ff. de leg. 2. si enim testator dixisset expresse, se relinquere capellaniam consanguineo, quem patronus elegerit, electio commissa est voluntati patroni, Ergo similiter est dicendum, cum testator dixit, vt patronus provideat vnum ex consanguineis, tacite enim dixit, vt provideat, qui sibi placuerit, sic Eman. Rodrig. tom 1 summa. c. 106.

6 Quid si testator dixit, vt consanguineus proximior eligatur, eligere debet proximior fundatoris an proximior vltimi capellani? Dicendum est proximior fundatoris eligendum esse. Quia capellaniam non successione haereditaria, & quasi maioratus ad haeredes transfertur, sed ex collatione ordinarij spectata fundatoris voluntate, quae semper praesumitur esse de sibi propinquiori, sic Lambertini, lib. 2. de iure patron. 3. p. 9. §. art. 4. n. 12. & 15. Perez de Lara l. 2. de annuer. & capellan. cap. 2. a. n. 7. Garcia 7. p. de benef. cap. 15. a. n. 20. Valq. de testam. c. 8. §. 3. dub. 2. n. 48.

7 At si duo sint aequi propinqui, alius descendens per lineam masculinam, alius femininam, non videtur patronus obligatus descendenti per lineam masculinam descendenti per lineam femininam praeferre, quia in capellanis non tractatur de conferenda agnatione, ac proinde non videtur haec sufficiens ratio praedictis, Garcia de benef. 7. p. cap. 15. num. 21. Contrarium tamen verius existimare, eo quod consanguineus per lineam masculinam saepe praesumatur magis dilectus, & affectus fundatoris, vt pote qui eius agnationem excellentiori via conferuat.

8 Hinc collige quando vxor, & maritus ex bonis communibus capellaniam fundarent conferendam vtriusque consanguineis praeferrendum inquam esse in aequali gradu consanguineum mariti. Nam sicut maritus in fundatione videtur praecipua persona, ita etiam in electione eius consanguinei praerendi sunt, Zeuallus com. contra commun. q. 265. a. n. 13. Gregor. Lopez in simili, leg. 2. tit. 1. part. 2. verbo el mas propinquo patiente, quamuis contra teneat Garcia 7. p. de benef. cap. 15. n. 22.

9 Limita tamen nisi consanguineus vxoris prius nominati esset, quia ex scripturae nominatione praui colligitur mens mariti